N°. 261. 1852.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 3 NOVEMBER.

NEDERLANDEN.

Sedert de laatst gedane bekendmaking (*Staats-courant* van den 2den September 1852) zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

een octrooi in dato 14 Januarij 1851, voor den tijd van vijftien jaren, rekend van den 3den Junij 1850 af, verleend aan J. J. van Dort, te 's Gravenhage, op de invoering van nieuwe toestellen tot het uitdroogen en zamendrukken van groenten om die te kunnen bewaren;

een octrooi in dato 6 Maart 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan A. Shairp, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij mr. J. de Bas Jzn., notaris te 's Gravenhage, op de invoering van een middel tot bedekking en bescherming der vormen, platen enz., die tot drukken bestemd zijn;

een octrooi in dato 3 April 1851, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan E. de Tillieux, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende als voren, op de invoering van een nieuwen toestel tot vervaardiging van zink-oxyde, en der middelen om het als verwstof voor gebouwen en kunstvoortbrengselen geschikt te maken door het droogen te bevorderen:

een octrooi in dato 26 April 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan K. Enthoven Lz. te 's Gravenhage en dr. S. Bleekrode te Delft, op de invoering van een verbeterden toestel om waterstof-gas te maken voor verlichting;

een octrooi in dato 16 Mei 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan H. Ewbank, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij A. S. Preston te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in de machinerie ter vervaardiging van klinknagels, bouten en schroeven;

een octrooi in dato als voren, voor den tijd van tien jaren verleend aan W. H. Ritchie, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende als voren, op de invoering van verbeteringen in de machinerie voor het kammen en kaarden van wol en andere vezelachtige zelfstandigheden;

een octrooi in dato 26 Mei 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan Harvey Bowan Jones, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende de bij mr. J. de Bas voornoemd, op de invoering van verbeteringen in de wijze om vlas en andere plantaardige vezelachtige stoffen te bereiden en te bleeken;

een octrooi in dato 24 Julij 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan H. Taylor, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende als voren, op de invoering van eene verbeterde wijze om in het groot te fabriceren carbonaten en oxyden van strontiaan en baryt, zwavel en zwavelzuur uit zwavelzure strontiaan en baryt, benevens koolstofzuur en kaustieke soda en potasse uit zwavelzure soda en potasse;

een octrooi in dato 14 September 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan T. Watson, woonachtig te Hulme bij Manchester, domicilium gekozen hebbende bij A. F. de Bas, procureur te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen in de zeilen, het want en de uitrusting van schepen, en in de daartoe dienende werktuigen en toestellen;

een octrooi in dato als voren, voor den tijd van tien jaren verleend aan P. Wood, woonachtig te Salford in Engeland, domicilium gekozen hebbende als voren, op de invoering van nadere verbeteringen in het weven, bedekken, beschilderen en versieren van geweven of weefbare stoffen, alsmede van hout, leder of eenig andere zelfstandigheid of zamenstelling;

een octrooi in dato 15 September 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan C. Mackenzie, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij A. S. Preston voornoemd, op de invoering van verbeteringen in toestellen tot het blusschen van brand, en in hulpmiddelen tot het redden van menschen en goederen;

een octrooi in dato 9 October 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan Alfred Curtis Williamson, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij L. J. Vonk, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van nieuwe verbeteringen in het vervaardigen van kanonnen en andere vuurwapenen, alsmede van de daarbij behoorende projectielen;

een octrooi in dato 2 November 1851, voor den tijd van tien jaren verleend aan C. H. Colette, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij mr. J. de Bas voornoemd, op de invoering van eene nieuwe wijze om den turf en andere houtachtige en koolstofhoudende zelfstandigheden tot eene vaste brandstof te verwerken, alsmede om eenige der op die wijze verkregen voortbrengselen dienstbaar te maken tot de bewaring van zelfstandigheden, die aan ontbinding zijn blootgesteld;

een octrooi in dato 16 Junij 1852, voor den tijd van vijf jaren verleend aan M. H. Binger en Zonen te Amsterdam, op de uitvinding van eene nieuwe wijze om papier zoodanig toe te bereiden, dat er geene mogelijkheid meer bestaat tot het namaken van stukken van waarde daaruit vervaardigd;

een octrooi in dato 22 Julij 1852, voor den tijd van vijf jaren verleend aan E. Martini, woonachtig te Elberfeld, domicilium gekozen hebbende bij H. Weijmans te 's Gravenhage, op de invoering van eene nieuwe stoommachine zonder cilinder of zuiger;

een octrooi in dato 18 Augustus 1852, voor den tijd van tien jaren verleend aan J. L. Bernhardi te Utrecht, op de uitvinding om uit eene Oost-Indische grondstof zeer schoone tapijten of vloerkleeden, trap- en gangloopers, kamer- en tuindeur-matten in verschillende zeer heldere kleuren te vervaardigen;

een octrooi in dato 1 October 1852, voor den tijd van vijf jaren verleend aan A. V. Newton, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij W. J. Kempers te Delft, op de invoering van verbeteringen aan de wielen van rijtuigen en waggons.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Het Parijsche dagblad *la Patrie*, een orgaan des gouvernements, behelst het volgende artikel over eene der vragen van den dag: » Den 4den dezer komt de Senaat zamen ter behandeling der groote zaak waarop thans de gedachten van het publiek schier uitsluitend gevestigd zijn. Omtrent den uitslag der beraadslaging van den Senaat kan geen de minste twijfel meer bestaan na de huldigingskreten waarmede de Prins op zijne reis in het zuiden des lands en bij zijne terugkomst in de hoofdstad is begroet, na de adressen waarin de gevestigde staatsligchamen en al de groote steden gelijk de geringste gemeenten des lands eenstemmig de onverwijlde herstelling van het keizerschap hebben gevraagd. Het land is de staatsberoeringen moede en de regeringloosheid met haren nasleep van verwoesting en ondergang. Onder de heerschappij der orde en de hoede van een sterk en welgevestigd staatsgezag rust genietende en weder aan zijne welvaart kunnende arbeiden, heeft het land geen wenk van de groote staatsligchamen afgewacht om zijne erkentelijkheid, zijne behoeften en wenschen te doen kennen: het vraagt thans dringend dat het overeenkomstig de constitutie zijn oppermagtigen wil plegtig en beslissend moge uiten.

» De herstelling van het keizerschap is derhalve reeds vooraf beslist. Maar het keizerschap brengt de erfelijkheid van het hoog gezag mede. Frankrijk begrijpt dit zeer wel; het weet te goed hoe duur het voor het revolutionnaire streven van eerzuchtigen boeten moet, om zich hieraan op nieuw bloot te stellen. Kon men nog twijfelen aan de schier instinctmatige ingenomenheid der natie met het monarchale beginsel, zoolang zij van hare waarachtig nationale dynastie gescheiden was, bij de blijken die het volk thans van zijne wenschen geeft, kan die ingenomenheid onmogelijk langer in twijfel getrokken worden.

» Alzoo wil Frankrijk het keizerschap en wel het erfelijk keizerschap. Wij zijn niet ingewijd in de geheimen van 's Prinsen raadslagen, en wij kunnen niet vooruitzien wat de Senaat op dit punt beslissen zal. Evenwel komt het ons voor, dat het voor een zoo gewigtigen maatregel het eenvoudigste en het veiligste is den weg te volgen die vroeger in gelijke omstandigheden is ingeslagen, en waaraan gelukkiglijk èn het tijdsverloop èn de nationale wil het gezag hunner bekrachtiging hebben gegeven.

» Wanneer wij in gedachten terugtreden tot den aanvang dezer eeuw, tot dat glorierijke tijdstip toen Frankrijk vol erkentelijkheid met eenparige huldigingskreten het geslacht van een groot man die insgelijks het land van de regeringloosheid en den ondergang had gered, als zijn vorstenhuis aannam, — dan zien wij in het Senaatsbesluit van 1804, dat de keizerlijke waardigheid erfelijk is in de nakomelingschap van Napoleon Bonaparte; dat bij ontstentenis van regtstreeksche erfgenamen de Keizer bevoegd is iemand tot zoon aan te nemen; en eindelijk dat bij ontstentenis van regtstreeksche en van aangenomen erfgenamen, de keizerlijke waardigheid overerft in de zijlinie, dat is te zeggen onder des Keizers broeders.

» Onze vaderen hebben, gelijk men ziet, al de door de voorzigtigheid aanbevolen voorzorgen genomen om aan Frankrijk niet alleen de overerving van een echt nationaal staatsgezag te verzekeren, maar ook als het ware de overerving van den geest en de inzigten van het hoofd van het doorluchtig geslacht waaraan het land zijn lot toevertrouwde.

» Dit plan doet zich van zelf aan den geest voor, en zal zekerlijk in overweging genomen zijn door den Prins en de leden van het bureau des Senaats, die hij gisteren op zijn verblijf te St. Cloud vereenigde."

— De *Moniteur* van den 31sten October behelst in het officiele gedeelte het volgende berigt: » De afgezant van den Koning van Achem, op het eiland Sumatra, is door Z. H. den Prins-President op het kasteel van St. Cloud ontvangen geworden."

De *Constitutionnel* van den 1sten dezer berigt daaromtrent het volgende: » De gezant van den Koning van Achem, een man van een schoon en statelijk voorkomen en schier zoo donker gekleurd van huid als een Abyssinier, heeft den Prins eene kostbare snuifdoos aangeboden, een werkstuk, naar hij zeide, van de kunstvaardigheid der Chinezen, de eenigen in het land van Achem die de bewerking der edele metalen verstaan. Deze doos is zeer goed bewerkt, en schijnt een namaaksel van een Europeesch kunstwerk van de laatstvorige eeuw, hetwelk onder de oogen der Chinezen zal gekomen zijn, die, gelijk men weet, zeer bedreven zijn in het namaken. De gezant heeft

aan den Prins-President betuigd dat zijn vorst vurig wenschte betrekkingen met Frankrijk aan te knoopen."

— De Arabische emir Abd-el-Kader heeft den Prins-President op het kasteel van St. Cloud bezocht. De *Moniteur* geeft een omstandig verhaal van deze ontmoeting. Daaruit blijkt dat de Arabische held doordrongen is van erkentelijkheid jegens den Prins voor de hem hergeven vrijheid, en dat hij op nieuw uit eigen beweging, mondeling en schriftelijk, onder aanroeping van al hetgeen den Mohammedaan het heiligst is, verklaard heeft nimmer weer den voet op Algerijnsch grondgebied te zullen zetten, noch iets tegen Frankrijk te ondernemen.

BELGIE.

Het Belgische regeringsblad van den 1sten dezer behelst de Koninklijke besluiten, waarbij het door de ministers van binnenlandsche zaken, van buitenlandsche zaken en van justitie, de heeren Rogier, d'Hoffschmidt en Tesch, gevraagde ontslag verleend, maar tevens verklaard wordt dat het door de heeren van Hoorebeke, Anoul en Liedts aangeboden ontslag uit hunne betrekking van ministers van openbare werken, van oorlog en van tijdelijk hoofd van het departement van financien, niet wordt aangenomen; alsmede de besluiten waarbij de heeren H. de Brouckere, Piercot en Faider tot ministers van buitenlandsche zaken, van binnenlandsche zaken en van justitie worden benoemd.

De nieuwe ministers hebben den 31sten October den eed in handen des Konings afgelegd.

Dat de vrienden van het aftredend ministerie en in het algemeen de gematigde liberalen met de zamenstelling van het nieuwe kabinet tevreden zijn, blijkt uit een artikel der *Indépendance*. „ Het eerste gevoel hetwelk het tot stand komen van een nieuw bewind bij ons opwekt, — zegt dat blad — is blijdschap over het eindigen eener krisis die reeds al te lang geduurd had. Deze ongemeen lange duur moet ongetwijfeld meer aan den staat der zaken dan aan de personen worden geweten, want het ontbreekt in Belgie niet aan mannen die tot opofferingen voor het algemeen belang gezind zijn; desniettegenstaande is het eindigen der krisis op zich zelf reeds eene reden van blijdschap. Of het nieuwe kabinet geheel aan onzen wensch beantwoordt, kunnen wij thans nog bezwaarlijk zeggen. Eenige van deszelfs leden waren, hoewel zij zich reeds in andere betrekkingen hebben doen kennen, tot nog toe vreemd aan het hooge bewind, en men behoort aan het ministerie, alvorens het te beoordeelen, tijd te laten om zich door handelingen te doen kennen.

„ Doch reeds dadelijk moeten wij twee opmerkingen maken, waarin wij redenen van vertrouwen en tevredenheid zien. Vooreerst dat al de leden van het kabinet mannen zijn van een in allen opzigte achtenswaardig karakter en buitendien van groote bekwaamheid elk in zijn eigen tak van bestuur; er zijn er zelfs onder hen, die reeds talrijke en gewigtige diensten aan het land hebben bewezen en die onder Belgie's eerste staatsmannen geteld worden. Onze tweede opmerking is, dat de aard van het nieuwe bewind de handhaving en eerbiediging der liberale beginselen waarborgt; en deswege behoort verschil van gevoelen over bijzondere punten, ingeval het bestaan mogt, vooreerst althans ter zijde te worden gesteld.

„ Belgie is thans in eene moeijelijke gesteldheid, die eene zeer omzigtige leiding vordert en vol oneffenheden is, waaraan men zooveel mogelijk vermijden moet zich te stooten. De mannen die de taak des bewinds op zich nemen te midden dezer moeijelijkheden en bij de tegenwoordige gesteldheid der staatspartijen, hebben aanspraak op dank voor hunnen ijver tot bevordering van 's lands belang. Vaderlandsliefde maakt het onzes oordeels tot pligt, hun welwillenden bijstand te verleenen, zoodra het vaststaat dat de door ons steeds voorgestane beginselen in die mannen waakzame en getrouwe verdedigers vinden. Hij moet een slecht burger zijn, die aan het optredende bewind grooter moeijelijkheden wilde berokkenen dan die het reeds te overwinnen heeft."

— In het regeringsblad van den 1sten dezer is een Koninklijk besluit van den 29sten October jl. afgekondigd, bepalende dat te Antwerpen door zamenwerking van het gouvernement en het gemeentebestuur, eene inrigting zal worden daargesteld voor hooger handels-onderwijs.

ITALIE.

Volgens de jongste berigten uit Turyn, van den 28sten October, was toen omtrent de aftreding van den minister d'Azeglio en de vorming van een nieuw bewind nog niets beslist. Omtrent de oorzaken dezer ministeriele krisis loopen de berigten uiteen, maar uit alles schijnt te blijken dat het tegenwoordige kabinet in geen geval door een minder liberaal- en constitutionneel-gezind ministerie zal worden vervangen, zoo als door sommigen verwacht werd op grond van de dezer dagen in verscheiden dagbladen vermelde geruchten, volgens welke van Frankrijks zijde misnoegen over den geest der Sardinische regering zoude zijn aan den dag gelegd.

Een der meest geachte Turynsche dagbladen, de *Risorgimento*, berigt in zijn nommer van den 27sten October het volgende: „ Niets is nog beslist aangaande de vorming van een nieuw bewind, doch heden zal waarschijnlijk de krisis kunnen afloopen. De Koning heeft den waren staat der zaken en de stemming der publieke opinie naauwkeurig en volledig willen kennen; herhaalde malen heeft hij den heer Cavour bij zich ontboden, en buitendien is gisteren onder Zijner Majesteits voorzitting eene vergadering van den ministerraad gehouden, die ook door eenige niet tot het kabinet behoorende personen is bijgewoond. Ook heeft de Koning herhaaldelijk met den nieuwen aartsbisschop van Genua, den heer Charvaz, een onderhoud gehad; eenige personen, die als de schranderste staatkundigen van Piemont aangemerkt worden, geraadpleegd, en zich naauwkeurig verslag doen geven van de verschijnselen waaruit de algemeene denkwijze bij gelegenheid der krisis zoude kunnen worden opgemaakt. Deze regtstreeksche en ijverige tusschenkomst van den wijzen en regtschapen wil des Konings is een voorbode van eene voldoende oplossing der opgerezen moeijelijkheid. Daar nog niemand met de zamenstelling van een ministerie belast is geworden, zijn de in omloop zijnde naamlijsten van nieuwe ministers louter gissingen. Inzonderheid wordt de heer Revel genoemd; maar wij vernemen met genoegen dat hij sedert zijne aftreding als minister van finantien in December 1848 tot heden toe, geene mededeeling van iemand ontvangen heeft, strekkende om hem weder deel te geven aan de hooge regering. Hieruit blijkt hoe zeer diegenen zich bedriegen die meenen dat de tegenwoordige krisis eenen met de ontwikkeling onzer volksvrijheid strijdigen afloop zoude kunnen nemen."

Een ander Sardinisch dagblad verzekert, dat er vooral twee redenen bestaan voor de aftreding van den tegenwoordigen president-minister, den heer d'Azeglio: vooreerst de noodzakelijkheid van afdoende maatregelen om 's lands finantien op een vasteren voet te brengen, en vervolgens de wensch om tot eene schikking met den Pauselijken Stoel te geraken.

Dit laatste punt zoude, volgens het Turijnsche dagblad de *Opinione*, thans de eigenlijke moeijelijkheid voor de Sardinische regering zijn. „ De groote vraag is — zegt het genoemde liberale blad — in welke betrekking wij met het hof van Rome zullen staan? Onze geestelijkheid is tegen de constitutionnele staatsinrigting; zij vermag veel en wil niet rusten voor dat zij de constitutie zal hebben doen afschaffen. Welke wapenen kan een liberaal ministerie in dezen strijd gebruiken? Alle minnelijke middelen zijn beproefd; de eene gezant is na den anderen naar Rome gezonden, maar alles vruchteloos, want men wil de vernietiging onzer constitutie, en zoude zelfs niet tevreden gesteld worden door het optreden van een ministerie Revel, hetwelk veel aan de geestelijkheid inwilligen doch nimmer eene heiligschennende hand aan onze staatinstellingen slaan zoude."

De heer de Sambuy, de gezant van Sardinie bij het hof van Rome, bevond zich nog te Turijn, maar zoude waarschijnlijk binnen eenige dagen naar Rome terugkeeren.

ENGELAND.

Het orgaan van het ministerie, de Londensche *Morning-Herald*, behelst beurtelings artikelen tot wederlegging der twijfelingen aan de vredelievende bedoelingen van het Fransche gouvernement, en artikelen tot aanbeveling van krijgstoerustingen ter beveiliging van Engeland. Zoo leest men in het jongste nommer van dat blad, en daaruit overgenomen in het ministeriele Londensche avondblad van den 30sten October, het volgende artikel: „ Met blijdschap vernemen wij dat het bestuur van 's lands zeewegen, met den hertog van Northumberland aan het hoofd, de krachtigste maatregelen gaat nemen om ons land in de hetzelve voegende stelling te brengen, in staat tot de volledigste verdediging en ook tot oogenblikkelijken aanval, indien het daartoe mogt gedrongen worden. Menschen hebben wij in het land en behoorende tot het land, en vaderlandsliefde of geld zal ons hunne diensten verzekeren; hebben wij echter geene schepen bestand tegen die welke een vijand tegen ons zou kunnen afzenden, dan kunnen de menschen ons te water geen dienst doen; zij kunnen dan alleen van dienst zijn op de kust. Maar schepen moeten wij hebben, het koste wat het wil. Wij moeten ons, uit het oogpunt van zelfbehoud, herinneren dat er twee- en driedekkers zijn als de *Charlemagne*, de *Napoleon*, de *Austerlitz* en *Jan Bart*, en dat een dozijn andere oorlogsvaartuigen op de Fransche werven gereed staan om de genoemde zeekasteelen te volgen. Voor onze eigen veiligheid derhalve en als een voorzorgmaatregel, dien het misdadig zoude zijn te verzuimen, behooren wij eene vloot te hebben van schepen als de *Hertog van Wellington*, de *Royal Albert*, de *Agamemnon*, de *Hannibal*, de *Windsor Castle*, de *St. Jean d'Acre*, enz. Nimmer toch moeten wij een oorlogsvaartuig van onze werven te water laten voor dat een schroefstoomtuig voor hetzelve gereed is; en binnen de eerstkomende zes maanden behooren wij een half dozijn linieschepen van stapel te laten loopen; en buitendien moet van de aannemers eene waarborg gevorderd worden dat de door hen te leveren stoomtuigen vóór de aanstaande maand April aan boord zijn van de vaartuigen waarvoor dezelve besteld zijn. De zuinigheidsbent draagt er roem op, dat op de begrooting der uitgaven voor de marine in de laatste drie jaren anderhalf millioen pond sterling bespaard is. Het zoude nog wel kunnen blijken dat die geroemde bezuinigingen de slechtste zijn van alle door de mannen der staatshuishoudkundige wetenschap aanbevolen maatregelen, uitzuiniging van stuivers met dwaze verkwisting van ponden."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 2den November* 1852.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden zijn achtervolgens zonder beraadslaging en met algemeene stemmen aangenomen de navolgende wets-ontwerpen, als:

dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven op het Fonds voorspruitende uit koopprijzen van Domeinen, en tot amortisatie van schuld, beide over 1851;

dat tot verhooging van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting van 1852 (Bijdrage van de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij);

dat tot toestemming des Konings, met gemeen overleg der Staten-Generaal, tot de huwelijksverbindtenis van Z. K. H. Prins Willem Frederik Hendrik der Nederlanden met H. H. de Prinses Amelia Maria da Gloria Augusta van Saksen-Weimar-Eisenach; en

dat verklarende het algemeene nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen.

Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken eenige opmerkingen voorkomende in het verslag nopens het wets-ontwerp tot vaststelling van de begrooting der uitgaven voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1853, had toegelicht, is ook dit wets-ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

De respective Commissien van Rapporteurs hebben haar verslag uitgebragt omtrent de navolgende wetsvoorstellen; als omtrent:

dat tot wijziging der bestaande tariven van den in- en uitvoer op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte), en

dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen, tot 31 December 1852.

Op voorstel van den heer Cost Jordens heeft de Vergadering besloten de beraadslagingen over die beide wets-ontwerpen te bepalen op morgen, des voormiddags ten elf ure.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarna aan de Kamer de gevraagde inlichtingen gegeven omtrent het hem, eenigen tijd geleden, toegezonden adres van H. Bus, gewezen raadslid in de gemeente Oud- en Nieuw-Gastel wegens diens verwijdering uit den raad ten gevolge van de benoeming zijns zwagers tot burgemeester dier gemeente.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 5 van het BIJBLAD I, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Eerste Kamer van den 1sten dezer; en

2°. vel 32 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, eenige laatstelijk voor de Tweede Kamer gedrukte stukken behelzende.

PROGRAMMA *van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.* **1852.**

(Vervolg, — zie ons voorlaatste nommer.)

De prijsvragen, waarvan de termijn van beantwoording verstreken was, en die op *nieuw, met of zonder eenige verandering,* **wederom worden voorgesteld, zijn de volgende:**

N°. 1. Welke middelen kunnen er worden aangewend om het moederkoorn (secale cornutum) in de rogge voor te komen? de tweede gouden medaille. Antwoorden in te zenden vóór ultimo September 1854.

N°. 2. Er bestaan belangrijke beschrijvingen van den landbouw, in eenige gedeelten van Nederland, terwijl echter deze afzonderlijke opstellen niet anders kunnen worden beschouwd, dan als bouwstoffen voor eene algemeene wetenschappelijke beschrijving van den landbouw in Nederland, en er, behalve de beschrevene hier te lande, nog eene menigte andere wijzen om den landbouw te drijven bestaan, welke evenzeer belangrijk zijn voor de geschiedenis der wetenschap en de vergelijking van den toestand onzes landbouws met dien van den buitenlandschen, zoo zoude het hoogst wenschelijk zijn, langzamerhand genoegzame bouwstoffen bijeen te kunnen verzamelen, voor eene volledige beschrijving van het boerenbedrijf over het geheele Koningrijk.

De Maatschappij verlangt te dien einde eene naauwkeurige landhuishoudkundige beschrijving van iedere provincie van Nederland.

Voor elk voldoend antwoord, betrekkelijk elke provincie, looft de Maatschappij uit hare gouden medaille, en, indien de verdiensten van het stuk daartoe grond geeft, een remuneratie.

De antwoorden, met voldoende bewijzen en getuigschriften, in te zenden voor of op den laatsten September 1854.

N°. 3. Sedert eenige jaren wordt, in onderscheidene oorden van Nederland, zeer geklaagd over het niet opnemen van kalf bij koeijen. Men vraagt daarom, waaraan moet dit kwaad worden toegeschreven: welke zijn de oorzaken en gevolgen, en welke middelen kunnen worden aangewend tot voorkoming van hetzelve?

De Maatschappij looft hare tweede gouden medaille uit aan dengene, die, voor of op den laatsten September 1854 hieromtrent een antwoord zal hebben ingezonden, op voldoende waarnemingen gegrond en door bewijzen gestaafd.

N°. 4. Daar de tot dusverre uitgegevene leesboeken voor de Nederlandsche landjeugd, niet geheel aan het oogmerk schijnen te beantwoorden, om namelijk de hoofdzaak van den wetenschappelijken en practischen landbouw, in bepaalde toepassing op Nederland, in een behagelijken vorm en met juiste kennis van zaken voor te dragen, looft de Maatschappij hare eerste gouden medaille en f 200 uit aan hem, die een, naar de uitgebreidheid van het onderwerp, zooveel mogelijk beknopt leesboek over de Nederlandsche landhuishoudkunde aan haar inzendt, bestemd voor leerlingen of jeugdige landbouwers; op zoodanigen voet ingerigt, dat het, op de hoogste klassen der lagere scholen of bij het middelbaar onderwijs kan gebruikt worden, en handele zoowel over den eigenlijken akker- en tuinbouw en veeteelt, als ook over de ooftboomen en houtteelt, gelijk die door overneming van goede zaken uit het buitenland nog nader zouden kunnen worden verbeterd. Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

N°. 5. De Maatschappij looft hare tweede gouden medaille uit voor de beste verhandeling op de vraag: hoe moeten model- en proefboerderijen in Nederland ingerigt worden, om daarvan het meeste nut voor het algemeen te trekken. Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

N°. 6. Daar in de landbouwkundige geschriften de gronden, die voor het telen van vlas geschikt zijn, slechts in algemeene en weinig beteekenende woorden worden aangeduid, en daar de oorzaken, waarom sommige gronden daarvoor ongeschikt zijn, en waarom een en dezelfde grond niet dikwijls vlas dragen kan, tot nu toe slechts in onbepaalde en niets afdoende uitdrukkingen zijn opgegeven, zoodat noch de theoretische, noch de practische landbouw, in de aangeduide zoo belangrijke opzigten, de gewenschte vorderingen gemaakt heeft, zoo vraagt de Maatschappij: welke zijn de natuurkundige en scheikundige geaardheid en zamenstelling der gronden, die bij uitnemendheid voor het telen van het vlas geschikt bevonden worden? Welk verband bestaat er tusschen de zamenstelling van den grond en die van het vlas, en welke stoffen worden uit den eersten door het laatste opgenomen? Welke bestanddeelen moet de grond noodzakelijk bevatten, om tot het verbouwen van vlas geschikt te zijn? Welke zijn de beste en uitvoerbare middelen om den grond, waarop vroeger geen vlas kon worden geteeld, daarvoor de vereischte geschiktheid te geven? Welke zijn, eindelijk, de oorzaken waardoor men op éénen en denzelfden grond, eerst na eenige jaren, met vlas kan wederkeeren; en kunnen deze oorzaken worden weggenomen?

Voor de voldoende wetenschappelijke en tevens landbouwkundige beantwoording dezer vraag, looft de Maatschappij hare gouden medaille en eene premie van f 250 uit. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, in te zenden voor of op ultimo September 1855.

N°. 7. Het is voor den landman ontegenzeggelijk van veel belang, dat hij met de voedende kracht van de onderscheidene plantaardige stoffen, die hij tot voedsel voor zijn vee gebruikt, naauwkeurig bekend zij. Vele opgaven komen daaromtrent bij eenige schrijvers voor, maar deze opgaven verschillen onderling in vele opzigten aanmerkelijk. De Maatschappij vraagt alzoo:

1°. Wat is er op natuurkundige (en onder deze vooral op scheikundige) gronden bekend nopens het voedend vermogen van de onderscheidene plantaardige stoffen, die de landman tot voedsel van zijn vee gebruikt?

2°. Welke zijn de voornaamste practische ondervindingen, die daarover zijn opgeteekend?

3°. Welke leeringen vloeijen uit het een en ander voort voor de practijk; ook in verband met de waarde van den mest, die uit het verbruikte voedsel geboren wordt?

De Maatschappij zal een antwoord alleen dan bekroonen, wanneer het stuk genoegzaam eigen onderzoek bevat. Voor de voldoende beantwoording dezer vraag looft de Maatschappij hare gouden medaille uit; benevens eene premie van f 200, wanneer daartoe termen bestaan, hetzij wegens kostbaarheid van genomen proeven of om andere redenen. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, in te zenden voor of op den laatsten September 1855.

N°. 8. Daar sommigen van oordeel zijn, dat de brandspuiten, hoewel op vele plaatsen voldoende geacht, echter nog voor verbetering vatbaar zijn, zoo looft de Maatschappij hare gouden medaille en f 100 uit aan hem, die hier te lande brandspuiten vervaardigt, beter dan de bestaande.

Het betere moet blijken uit een omstandig verslag der vergelijking met de spuiten der vier groote steden, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en 's Gravenhage. De spuiten moeten zijn minstens van middelbare grootte, en worden ingezonden voor of op ultimo September 1854.

N°. 9. Hoewel sedert de uitvinding van het Dumontsche filtrum de ontkleuring van plantenvloeistoffen, bepaaldelijk de suikeroplossing, door middel van beenzwart, eene groote uitbreiding verkregen heeft, zoo is het echter niet te ontkennen, dat de toepassing daarvan in het groot nog niet is gebragt op die hoogte waarvoor dezelve vatbaar is.

Hiervan getuigen de verschillende handelwijzen der fabrikanten, waarvan sommige lijnregt tegen de theorie der ontkleuring schijnen te strijden, alsmede het verschil van gevoelen dat bestaat omtrent de wijze van verlevendiging (revivicatie) van het verbruikte beenzwart langs den natten weg door loogen, of langs den droogen weg door overgloeijing.

Daar nu de Maatschappij het van belang acht, dat de ontkleuring door middel van beenzwart in het groot zooveel mogelijk tot zekerheid worde gebragt, looft zij hare 1ste gouden medaille uit aan den zamensteller van een voldoend en volledig handboek over de fabriekmatige ontkleuring, door middel van beenzwart, waarin zal moeten behandeld worden:

a. de vereischte gesteldheid van de te ontkleuren vloeistof;

b. idem van het daartoe te bezigen beenzwart ter opneming van de meeste kleurstof;

c. de verschillende wijze waarop de opgenomen kleurstof aan het beenzwart weder ontnomen kan worden: aan welke wijze de voorkeur moet worden gegeven, en hoe deze moet worden uitgevoerd; met bepaling van:

d. den inhoud en de verdere gesteldheid der filtrums, de hoegrootheid van de korrels van het beenzwart met de mate van snelheid der filtratie en de hiermede verkregen graad van ontkleuring, en van den invloed die een en ander heeft op de hoedanigheid der te ontkleuren vloeistof.

Terwijl aan den schrijver van zoodanig handboek nog eene remuneratie van f 600 zal worden toegekend, indien het zal bewezen zijn, dat zijne opgegeven methode in het groot toegepast en boven de andere bestaande handelwijzen den voorrang verdient.

Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van Zeevarenden, als een vervolg der onder dagteekening van den 28sten Mei jongstleden in de *Nederlandsche Staats-courant* gedane mededeeling betrekkelijk de verbetering van het licht op de *Orskär*, gelegen ten Noorden van *Oregrund*, dat volgens eene bekendmaking van het Koninklijk-Zweedsche Bestuur der Zeezaken, het verbeterd licht op *Orskär* op den 28sten der vorige maand voor het eerst is ontstoken.

's Gravenhage, den 30sten October 1852.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

*** Regenten over de Gevangenissen te Alkmaar, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zullen, onder nadere approbatie, op Maandag den 8 sten November 1852, des middags ten twaalf ure, in de Regenten-Kamer van gemelde Gevangenissen, Aanbesteden:

De geheele Verpleging en Verzorging der Gevangenen aldaar, voor het jaar 1853.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben bij inschrijving en opbod, en wel in drie perceelen.

1°. De Leverantie van het dagelijks benoodigd Roggebrood;

2°. De Voeding en de Verpleging der Gevangenen, met al den aankleve van dien, uitgezonderd de Leverantie van het Roggebrood;

3°. De beide voorenstaande perceelen vereenigd.

De Inschrijvings-Biljetten, op zegel geschreven, moeten, behalve den prijs, tevens vermelden den naam en de voornamen van den Inschrijver en die van zijne Borgen, en moeten dezelve, een half-uur vóór den bepaalden tijd der Aanbesteding, is eene daartoe in de Regenten-Kamer geplaatste en gesloten bus gelegd zijn.

Niemand zal tot de aanneming worden toegelaten, die niet vooraf ingeschreven heeft.

De Condítien van Aanbesteding zullen dagelijks ter lezing liggen op de Secretarie te Alkmaar.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Utrecht zal, behoudens nadere approbatie van het Departement van Justitie, op Maandag 8 November 1852, des namiddags ten 6 ure, in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering te Utrecht, in het openbaar aan den minst Inschrijvende Aanbesteden de aldaar benoodigde Levens- en Onderhoudsartikelen, gedurende den jare 1853, bestaande in: Rogge- en Tarwebrood, Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Zoetemelk, Gort, Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij, Cichorei, Stroo, Steenkolen, Turf en Hout; alles volgens Voorwaarden en Condítien, welke ter lezing voorliggen aan het Gouvernementsgebouw en in het Koffijhuis de Nieuwe Bak, te Utrecht, terwijl verdere inlichtingen te verkrijgen zijn bij den Secretaris der voorschrevene Commissie op Zaturdag den 6 November, des voormiddags van 10 tot 12 ure. De Inschrijvers worden uitgenoodigd de biljetten, overeenkomstig de bepalingen der voorwaarden, op zegel en tijdig in leveren, daar bij gebreke hiervan dezelve als niet ingekomen beschouwd zullen worden.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Zesde* trekking der *Vijfde* Klasse van de 218de *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 2den November 1852, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 3913	een prijs van	1000	gulden,		
» 15391	»	»	»	2500	»
» 102	»	»	»	1000	»
» 15987	»	»	»	1000	»
» 18978	»	»	»	1000	»
» 7833	»	»	»	1000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Vlissingen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden: Het Herstellen van Metselwerken te Vlissingen, met Levering van de daartoe noodige Bouwstoffen.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 16den November 1852, des morgens ten 11 ure, in het benedenlocaal der Societeit la Belle Alliance te Vlissingen, alwaar van den 9den November 1852 het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Vlissingen.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

OPENBARE AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethonders der stad Utrecht zullen op Zaturdag den 13den November 1852, des namiddags ten een ure, ten Stadhuize, in het openbaar Aanbesteden de Leverantie van:

1°. eene partij Straatkeijen uit de Steengroef van Vögelkauler;

2°. een aantal Lessine-of Quenastkeijen.

Het Bestek en de Monsters liggen ter inzage aan Stads-Magazijn achter Klarenburg.

In kennisse van mij.
De Secretaris der Stad Utrecht,
H. G. Römer.

AKEN-MAASTRICHTSCHE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

*** Op Maandag den 22sten November aanstaande, des voormiddags ten elf ure, zal door de gemeenschappelijke Directie, in haar Bureau alhier en in bijzijn der tegenwoordig zijnde Inschrijvers, worden Aanbesteed het maken der volgende Gebouwen op het Stationsplein, bij Maastricht:

1°. een Stations-, tevens Douane-Gebouw;

2°. eene Rijtuigen-Loods;

3°. eene Goederen-Loods;

4°. een Gebouw voor Coke en Water;

5°. eene Locomotiven-Loods.

De Inschrijving kan geschieden voor ieder Werk afzonderlijk of in massa.

De verzegelde Inschrijvings-biljetten moeten op het hierboven bepaalde uur, aan de Directie voornoemd ingeleverd worden.

Het Bestek en verdere stukken liggen, te rekenen van den 15den November aanstaande, ter inzage van de belanghebben in de Bureaux te Maastricht en te Aken, alwaar tevens alle nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Maastricht, den 22sten October 1852.

De Directie der Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij,
W. Clermont *Vr.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Brielle, gewezen en uitgesproken den vijftienden October 1800 twee en vijftig, op de grosse geregistreerd den zeven en twintigsten October daaraan, is, op de daartoe door Kaatje Laauwe, weduwe van *Gerrit van Kuijk*, zonder beroep, wonende te Ouddorp, ingestelde Regtsvordering verklaard, dat er Regtsvermoeden bestaat van het Overlijden van *Gerrit Laauwe*, laatst gewoond hebbende te Ouddorp voornoemd, sedert de maand Junij 1800 en twaalf; waarvan bij deze, ter voldoening aan Art. 527 van het Burgerlijk Wetboek, algemeene bekendmaking geschiedt.

De Procureur van de Eischeresse,
J. A. v. d. Broek.

*** In den jare achttien honderd twee en vijftig, den acht en twintigsten October, ten verzoeke van *Elisabeth Rademaker*, Werkster, wonende te Rotterdam, verlaten Huisvrouw van *Pieter* of *Peter Brons*, zich ook wel genaamd hebbende *Pieter* of *Peter Broens*, wiens tegenwoordig verblijf is onbekend, kiezende de verzoekster domicilie ten Kantore van Mr. *Jacobus Bakker*, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank van Rotterdam, wonende aldaar aan het Westnieuwland, Wijk 4, n°. 92, die voor haar in regten is occuperende,

Heb ik *Johannes Brakkee*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank van Rotterdam, wonende aldaar aan de Groote of St. Laurenskerk, Wijk 7, n°. 26,

Uit kracht van een Vonnis der Arrondissements-Regtbank van Rotterdam van den 13den September 1800 twee en vijftig, waarbij aan de verzoekster verlof is gegeven tot het doen der tweede Dagvaarding, mitsgaders tot kosteloos voeren der betrekkelijke procedure, behoorlijk op de expeditie geregistreerd,

Voor de *tweede maal* Gedagvaard,

Pieter of *Peter Brons*, zich ook wel genaamd hebbende *Pieter* of *Peter Broens*, wiens tegenwoordig verblijf is onbekend, gevolgelijk mijn exploit doende op de wijze voorgeschreven bij artikel 4, n°. 7, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, sprekende in het Parket van den Edel Achtbaren Heer Officier bij voornoemde Regtbank met den Heer Mr. *J. H. W. Swellengrebel*, die het origineel met *gezien* heeft geteekend;

Om te verschijnen op Woensdag die zijn zal de negende Februarij 1800 drie en vijftig, des voormiddags ten elf ure, of alsdan geene teregtzitting zijnde op de eerstvolgende, ter audientie der Arrondissements-Regtbank van Rotterdam, gehouden wordende in het Paleis van Justitie aan het Haagsche Veer aldaar;

Ten einde te hooren Eisch doen en zien concluderen dat,

aangezien de Eischeresse in den loop der maand October 1800 acht en twintig is gehuwd met *Pieter* of *Peter Brons*, zich ook genoemd hebbende *Pieter* of *Peter Broens*, en met hem te Rotterdam woonachtig is geweest;

aangezien genoemde haar Man op den 29sten December 1800 een en dertig bij het corps Jagers van *Cleerens* is in dienst getreden en in het Stamboek van dat corps bekend was onder den naam van *Peter Broens*;

aangezien hij in het jaar 1800 twee en dertig van gemeld corps is gedeserteerd en er sedert dien tijd niets van hem is vernomen;

aangezien de Eisscheresse uit hoofde zijner meer dan vijfjarige afwezendheid tegen hem is procederende tot verklaring van zijn vermoedelijk overlijden sedert primo Januarij van het jaar 1800 twee en dertig en tevens wenscht verlof te bekomen tot het aangaan van een tweede Huwelijk, waartoe zijne meer dan tienjarige afwezendheid haar de bevoegdheid geeft, en zulks naar aanleiding der artt. 523 en 549 van het Burgerlijk Wetboek,

Mitsdien aan dezelve Regtbank, hetzij in persoon, of door iemand van zijnentwege, van zijn aanzijn zal doen blijken, of straffe van ingevallen noch hij noch iemand voor hem op deze Dagvaarding opkomen en alzoo van zijn aanzijn niet mogt blijken, te moeten gedoogen dat daarvan door de al meergenoemde Regtbank worde verleend acte en verlof gegeven tot het doen eener derde Dagvaarding ingevolge de wet.

En heb ik Deurwaarder, exploiterende zoo als gezegd is, kopij van het exploit doen plaatsen in de bij het Vonnis aangewezen nieuwsbladen, kopijen van hetzelve aangeplakt en gelaten aan den Edel Achtbaren Heer Officier.

De kosten zijn twee gulden vijf en zeventig centen.

J. Brakkee, *Deurwaarder.*

Gezien bij ons Officier, heden den 28sten October 1852. (Get.) *Swellengrebel*

*** Bij Acte op den 8sten October 1852 voor den Notaris *Wilhelmus Huijsmans*, ter standplaats Eindhoven, verleden, is tusschen de Heeren *Bartholomeus Arnoldus van der Maden* te Eindhoven en [illegible], Fabrikant te Tongelre, eene Vennootschap aangegaan onder de Firma van *van der Maden en Bertrums*, tot het Fabriceren van Linnen, Wollen en Katoenen Stoffen, en den Handel daartoe betrekkelijk, mitsgaders in Manufacturen, onder bepaling:

1°. dat de Vennootschap zal gevestigd zijn te Eindhoven, en heeft aangevangen van 10 October 1852, en zal eindigen met 1 Mei 1863;

2°. dat alle aankoopen door *van der Maden* in het algemeen en door *Bertrums* niet verder dan ter concurrentie eener som van vijf honderd gulden per jaar zullen kunnen geschieden;

3°. dat ieder der Vennooten zal geregtigd zijn tot het teekenen der Firma en tot het aangaan van Handelingen, mits blijvende binnen de palen van het vorige artikel, en dat het geen der Vennoten zal geoorloofd zijn, zonder toestemming van den anderen gelden ter leen te nemen.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

STAAT van eene bij de Weeskamer te *Batavia* berustende Nalatenschap, welke, ingevolge Koninklijk besluit van 24 November 1849, n°. 81, door de daarop regthebbenden, onder overlegging van een behoorlijk bewijs van erfregt, in Nederland kan worden gereclameerd bij het Departement van Kolonien.

Naam van den erflater.	Qualiteit.	Dagteekening en plaats van overlijden.	Onder beheer der Weeskamer gekomen.	Geldelijk bedrag.
Robert, A.	Gegageerd sergeant-majoor en administrateur van het politie-corps.	4 September 1845 te Cros.	ultimo Junij 1850.	f [illegible]

Batavia, den 20sten Maart 1852.

Voor de opmaking,
De Boekhouder,
F. N. von Ende.

President en Leden der Weeskamer voornoemd,
D. G. Reitz.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris,
H. J. van der Plas.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.